

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคม โลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้และทักษะทางด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 4-5)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหรือสถาบันทางสังคมที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคมในการจัดการศึกษา การปฏิบัติงานของสถานศึกษาประกอบด้วยภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารวิชาการ 2) ด้านบริหารบุคลากร 3) ด้านบริหารงบประมาณ 4) ด้านบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) โดยด้านการบริหารวิชาการเป็นงานหลัก เพราะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตรโดยตรง จุดมุ่งหมายของงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง สถานศึกษาจะทำหน้าที่สมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการในสถานศึกษาเป็นอย่างดี การดำเนินงานการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษามีส่วนสำคัญที่จะต้องทำควบคู่กันไป คือ ด้านปริมาณ และคุณภาพ แต่ด้วยเหตุที่สถานศึกษาระดับประถมศึกษา มีสภาพแตกต่างกันทั้งทางด้านปัจจัยพื้นฐานของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี และสภาพเศรษฐกิจชุมชนจึงทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้ปัญหาโดยรวมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้แก่ ปัญหาในองค์ประกอบของระบบการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาบุคลากร ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และด้านผลผลิต คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การตกซ้ำชั้น เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ, 2533, หน้า 52) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมซึ่งจะเป็น ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ พัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ได้เน้นว่า การปฏิบัติงานของสถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านคุณภาพที่พึงประสงค์ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกประสบการณ์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสุขภาพอนามัยที่ดี โดยมีปัจจัยหลายอย่างที่จะส่งเสริมและสนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการตามขอบข่ายของงานวิชาการ คืองานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานด้านนิเทศการเรียนการสอนและงานการวัดผล และประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, หน้า 1-7) ความสำเร็จ ของงานวิชาการในสถานศึกษา จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ในการบริหาร งานวิชาการ การตัดสินใจ แก้ปัญหาอันยากลำบาก บำรุงขวัญเป็นกำลังใจให้กับคณะครูผู้ร่วมงาน การจัดการศึกษาจึงต้องการการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญ อย่างยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาในระดับนี้มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ (มนูญ วงศ์นารี, 2524, หน้า 41-42)

ความสำเร็จของสถานศึกษาจะเป็นตัวบ่งชี้หรือนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา และตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหารประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นก็คือ การศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การเหล่านั้น (ภรณ์ กิริติบุตร, 2529, หน้า 2) การศึกษาถึงประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นการศึกษาถึงข้อมูลความสำเร็จของสถานศึกษาอันเป็น ประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิผลหรือไม่นั้นมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนและยังมีตัวบ่งชี้อื่น ๆ เช่น บรรยากาศของสถานศึกษา การดำเนินการบริหาร แต่แนวคิดของ มอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ได้ระบุว่าการศึกษาจะมีประสิทธิผลเพียงใด พิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ ได้อย่างดี และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

จากผลการประเมินระดับคุณภาพการประเมินคุณภาพนักเรียนปีการศึกษา 2547 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี, 2547, หน้า 16-18) ทำให้ทราบถึงคุณภาพนักเรียนในระดับ

ช่วงชั้นต่าง ๆ พบว่านักเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีร้อยละ 19 อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 21 สดท้ายอยู่ในระดับพัฒนา อยู่ในช่วงร้อยละ 60 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องนำมาพัฒนาและ เป็นปัญหาสำคัญต้องหาทางแก้ไข ให้มีคุณภาพดีขึ้นต่อไป สภาพเช่นนี้จึงอาจสรุปได้ว่าเกิดจาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลผลิต นักเรียนที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาด และหลักประกันสำคัญที่สุดที่ทำให้สถานศึกษามีความมั่นคงและมีคุณภาพคือ ประสิทธิภาพของ สถานศึกษา ในการพิจารณาว่าสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นมักจะพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์ การเรียน

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เพื่อเป็นประ โยชน์ ในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยจำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหาร ได้ทราบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารจะได้ปรับปรุงและพัฒนา ให้บริหารงานไปสู่เป้าหมาย คือ ความสำเร็จขององค์กร

2. ผู้บริหารได้ทราบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผลของการศึกษากลับนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในการวางแผนพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา

คำถามในการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร อยู่ในระดับใด

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร อยู่ในระดับใด

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหาร มีความแตกต่างกันหรือไม่

4. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหาร มีความแตกต่างกันหรือไม่

5. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหารมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร มีความแตกต่างกัน

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหาร มีความแตกต่างกัน

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

กรอบความคิดในการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผู้วิจัยศึกษาจาก ขอบข่ายและภารกิจของการบริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 32) ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการงาน 9 งาน ดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตร
2. งานจัดการเรียนรู้
3. งานนิเทศการศึกษา
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
8. งานส่งเสริมประสานงานวิชาการกับชุมชน องค์กรและสถาบันอื่น
9. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

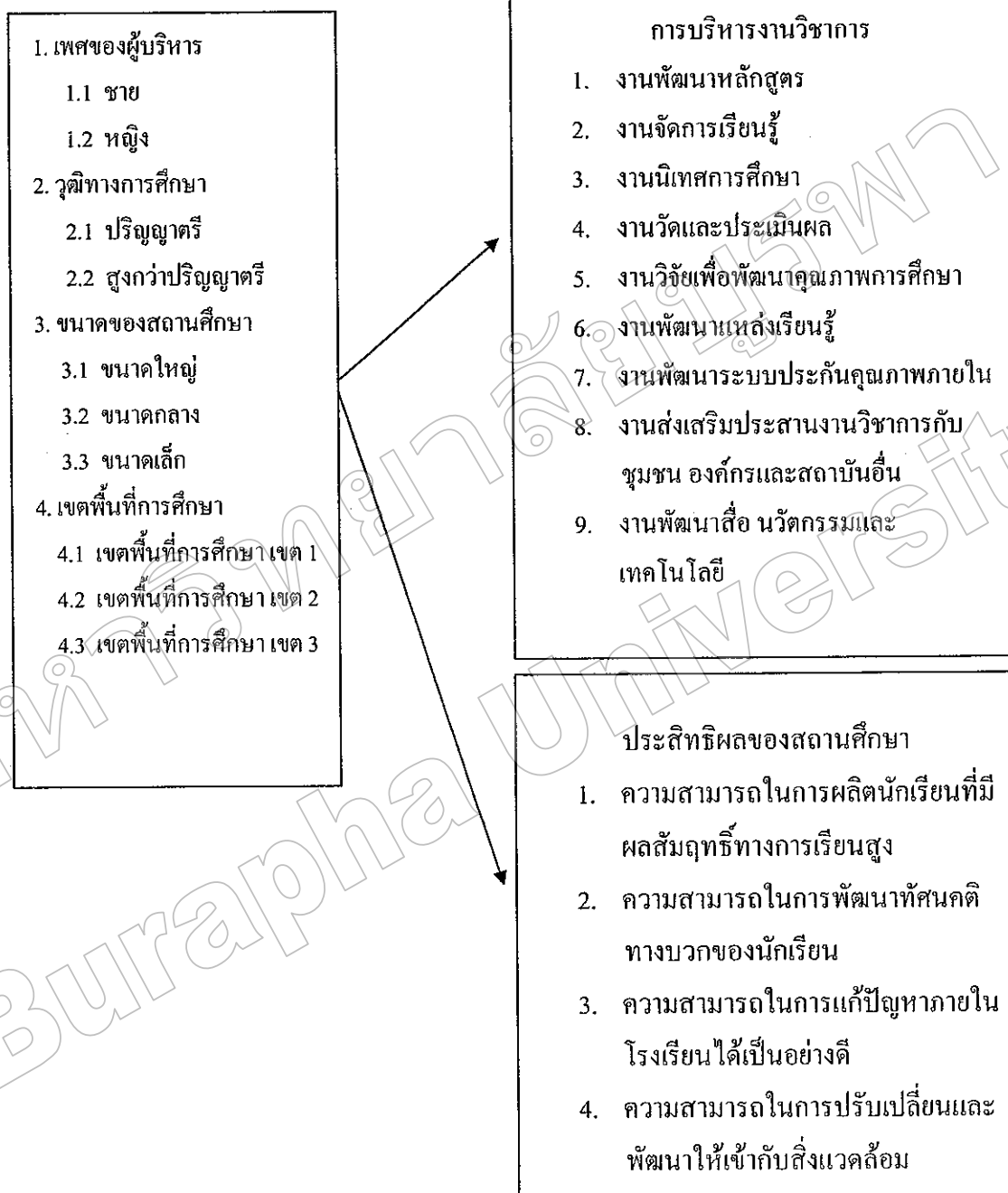
ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้อาศัยแนวความคิดของ มอท์ (Mott, 1972)

ซึ่งกล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษามีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนา ทักษะคิดทางบวกของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

เมื่อประสานแนวความคิด และทฤษฎีดังกล่าวเข้าด้วยกันแล้ว จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 9 งาน ซึ่งประกอบด้วย 1) งานพัฒนาหลักสูตร 2) งานจัดการเรียนรู้ 3) งานนิเทศการศึกษา 4) งานวัดและประเมินผล 5) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 8) งานส่งเสริมประสานงานวิชาการกับชุมชน องค์กรและสถาบันอื่น 9) งานพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีกับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยอาศัยแนวคิดของ มอท์ (Mott, 1972) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 5,720 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2549 จำนวน 360 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 วุฒิทางการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ขนาดของสถานศึกษา

3.1.3.1 ขนาดใหญ่

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดเล็ก

3.1.4 เขตพื้นที่การศึกษา

3.1.4.1 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 1

3.1.4.2 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 2

3.1.4.3 เขตพื้นที่การศึกษา เขต 3

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 การบริหารงานวิชาการ

3.2.1.1 งานพัฒนาหลักสูตร

3.2.1.2 งานจัดการเรียนรู้

3.2.1.3 งานนิเทศการศึกษา

3.2.1.4 งานวัดและประเมินผล

3.2.1.5 งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2.1.6 งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.2.1.7 งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

3.2.1.8 งานส่งเสริมประสานงานวิชาการกับชุมชน องค์กรและสถาบันอื่น ๆ

3.2.1.9 งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

3.2.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.2.2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.2.2.2 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน

3.2.2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

3.2.2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกำหนดนโยบายงานวิชาการเพื่อให้กลุ่มสาระต่างๆ ปฏิบัติ มีการชี้แจงให้ครูเข้าใจในรายละเอียดการใช้หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ กระตุ้นและติดตามให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการและจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับท้องถิ่น โดยให้ชุมชน

มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

1.2 การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสนองตอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนองความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นกระบวนการและสอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูรู้จักประยุกต์ความรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน และจัดระบบครูสอนแทนได้อย่างเหมาะสม

1.3 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการนิเทศ การตรวจเยี่ยมห้องเรียน ขณะมีการเรียนการสอนเพื่อแนะนำและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ จัดหาวัสดุกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูประดิษฐ์คิดค้นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูผู้สอนทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนระดับให้สูงขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อหรืออบรมศึกษาดูงาน ให้คำนิยามยกย่องแก่ครูที่ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนการนิเทศระหว่างกลุ่มสาระร่วมกัน นำผลการนิเทศในภาพรวมมาพัฒนา กำหนดนโยบายให้กรรมการนิเทศงานวิชาการควบคุม กำกับติดตามการสอนของครูอย่างการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

1.4 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการ เกี่ยวกับการกำหนดระเบียบหลักฐาน แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชา พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การจัดระบบการเก็บข้อมูล การดำเนินการวัดผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้

1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัยการจัดการ การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา องค์กรหน่วยงานอื่น

1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการ เกี่ยวกับการจัดตั้ง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานอื่น การสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ครอบคลุม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่

1.7 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การศึกษาและสนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดระบบ โครงสร้างองค์กร การกำหนดเกณฑ์การประเมินและ

ตัวชี้วัด การวางแผนการพัฒนาตามระบบการประกันคุณภาพ การดำเนินการพัฒนาตามแผน การประสานความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานอื่นและรับรองมาตรฐานการศึกษา

1.8 การส่งเสริมประสานงานวิชาการกับชุมชน องค์กร สถาบันอื่น หมายถึง การศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการสำรวจความต้องการ ด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือ การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลหน่วยงานและ สถาบันอื่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

1.9 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การศึกษาและ สนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการความจำเป็นในการใช้สื่อ การผลิตสื่อ การจัดหาสื่อ การประสานความร่วมมือพัฒนาสื่อกับหน่วยงานองค์กร หน่วยงานอื่น การประเมินผลการพัฒนา การใช้สื่อ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่สามารถ ดำเนินกิจการจนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

2.2 ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของนักเรียน หมายถึง ความสามารถ ดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งการบริหารและการอบรมนักเรียนให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยดี รู้จักพัฒนาตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน

2.3 ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครอง นักเรียนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2.4 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานด้านบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียน มีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ปีการศึกษา 2549

4. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ระดับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี

5. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง สภาพทางกายภาพของสถานศึกษาที่กำหนดตามจำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้ 3 ขนาด ดังนี้

5.1 ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 12-300 คน

5.3 ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6. เขตพื้นที่การศึกษา ของสถานศึกษา แบ่งได้ 3 เขต ดังนี้

6.1 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1

6.2 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

6.3 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

7. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ซึ่งจัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 1-2 และ ช่วงชั้นที่ 3